

**Брацюк Ю. О.,**

*директор Кивачівської загальноосвітньої школи I–III ступенів Теплицького району Вінницької області*

**Сокур О. П.,**

*директор Великомочульської загальноосвітньої школи I–III ступенів Теплицького району Вінницької області*

## **ЕЛЕКТРОННІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ СІЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ**

*У статті проаналізовано особливості використання електронних освітніх ресурсів у сільських школах з метою підвищення результатів навчання та формування ключових компетентностей учнів під час проведення уроків та позакласних заходів з урахуванням матеріально-технічного забезпечення навчальних кабінетів*

**Ключові слова:** електронний освітній ресурс, програмний засіб навчального призначення, інформаційно-комунікаційні технології, ключові компетентності, сільська школа.

*В статье проанализированы особенности использования электронных образовательных ресурсов в сельских школах с целью повышения результатов обучения и формирования ключевых компетентностей учащихся при проведении уроков и внеклассных мероприятий с учетом материально-технического обеспечения учебных кабинетов*

**Ключевые слова:** электронный образовательный ресурс, программное средство учебного назначения, информационно-коммуникационные технологии, ключевые компетентности, сельская школа.

*The article analyzes the basic features of the using electronic educational resources in rural schools to improve the results of teaching and the formation of key competencies of pupils during lessons and extra-curricular activities, taking into account the logistics of classrooms.*

**Keywords:** electronic educational resources, software tool for educational purposes, information and communication technologies, key competencies, rural schools.

**Постановка проблеми.** Реформування та модернізація системи освіти в Україні обумовлюють необхідність пошуку нових підходів до організації на-

вчально-виховного процесу. Сучасна освітня парадигма повинна забезпечувати мобільність, гнучкість, розширення горизонтів для всіх можливих шляхів навчання з метою формування ключових та предметних компетентностей учнів.

Час диктує все нові і нові вимоги до вчителя, тому зараз необхідними є вміння працювати з комп'ютером, оргтехнікою. Поява електронних засобів навчання, зокрема електронних освітніх ресурсів, спричинила необхідність перегляду існуючих методик навчання. Перспектива в освіті така, що уже на даний час вчитель, який не володіє навичками роботи на комп'ютері та не використовує їх у своїй професійній діяльності, не може ефективно забезпечувати навчально-виховний процес та не є конкурентоспроможним.

Уміння сучасного вчителя застосовувати електронні освітні ресурси у практиці навчання є складовою його компетентності в галузі використання інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ-компетентності). Для організації навчального процесу і з застосуванням електронних освітніх ресурсів вчителю важливо навчитися здійснювати пошук і відбір ЕОР у відповідності з наявними умовами, визначати доцільність їх використання на різних етапах уроку і проводити оцінку результатів діяльності учнів із застосуванням ЕОР [3, с. 1.]

На всіх рівнях освіти інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) стали основою організації навчально-виховного процесу, незалежно від того міською чи сільською є школа.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Слід зазначити, що в питаннях використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі накопичено значний науковий потенціал завдяки роботам В. Бикова, В. Лапінського [1], А. Гуржія [2], С. Литвинової [3], Г. Кравцова [7], А. Верланя та ін. Але питання щодо особливостей використання електронних освітніх ресурсів в сільських школах під час різних видів навчально-виховної діяльності залишається актуальним на сьогодні.

**Мета статті** полягає в приверненні уваги до питання щодо особливостей використання електронних освітніх ресурсів в сільських загальноосвітніх шко-

лах під час проведення уроків та позакласних заходів, а також під час виконання учнями домашніх завдань.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Якість освіти визначається змістом, технологіями та результатами навчання і залежить від якості ЕОР, що застосовуються у навчально-виховному процесі [3, с. 2]. На нашу думку, якщо говорити про сільську школу, то поряд із питанням якості ЕОР, яке, безумовно, є важливим, іде питання матеріально-технічного забезпечення навчальних закладів. І до вирішення цього питання слід долучатися громадським організаціям, меценатам та місцевому бізнесу. Керівник кожної школи зобов'язаний створити умови для підвищення якості навчально-виховного процесу та продуктивності праці педагогів шляхом використання сучасних електронних освітніх ресурсів.

В умовах реформування освітньої галузі та реорганізації навчальних закладів все більш жорстко постає питання конкурентоздатності вчителів та учнів. А тому всі повинні мати можливість використовувати сучасні ресурси для підвищення якості освіти. Електронні освітні ресурси перетворюються на визначальний чинник систем навчання, а їх застосування стає суттєвою умовою трансформації педагогічної діяльності.

Необхідними складовими навчального середовища є мультимедійне обладнання для забезпечення навчального процесу та складова, якою опосередковано зміст навчання і управління процесом навчання, тобто електронні освітні ресурси, до яких належать електронні засоби навчального призначення та електронні засоби, призначенні для управлінської діяльності.

Інтерактивні мультимедійні Інтернет-ресурси нового покоління відкривають нові можливості самостійної освітньої діяльності. Але значне розширення функціоналу електронних освітніх ресурсів тягне за собою зміну навчального процесу в усіх ланках. Як і при будь-яких інноваціях, головним фактором є людський фактор. Тільки при суспільних змінах змісту і методів роботи вчителя можна очікувати ефект від впровадження нових освітніх матеріалів. Технологічні досягнення в області інформатизації освіти відкривають нові перспек-

тиви підвищення доступності, ефективності та якості навчання. Разом з тим, просування в одному напрямку відкриває нові завдання в суміжних областях. І тільки планомірний, злагоджений рух вперед техніки, педагогіки та освітнього менеджменту забезпечить успіх [4, с. 12].

Електронні освітні ресурси є складовою частиною навчально-виховного процесу, мають навчально-методичне призначення та використовуються для забезпечення навчальної діяльності учнів і вважаються одним з головних елементів інформаційно-освітнього середовища.

Метою створення ЕОР є модернізація освіти, змістове наповнення освітнього простору, забезпечення рівного доступу учасників навчально-виховного процесу до якісних навчальних та методичних матеріалів незалежно від місця їх проживання та форми навчання, створених на основі інформаційно-комунікаційних технологій [5].

Забезпечуючи як зовнішній, так і внутрішній оперативний зворотний зв'язок, електронні освітні ресурси як складник системи навчання надають можливість здійснювати педагогічний контроль, самоконтроль, коригування організації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Комунікативна діяльність, яка передбачає спілкування вчителя з учнями, також зазнає певних змін – упровадження електронних освітніх ресурсів надає можливість організувати раціональну комунікацію: знімаються елементи напруженості, які іноді виникають у взаємодії з вчителем, стираються психологічні перешкоди, розширюється діапазон варіантів взаємодії.

Стосовно використання електронних освітніх ресурсів під час виконання учнями домашніх завдань та самостійного опрацювання теми слід звернути увагу на те, що використання ЕОР дозволяє виконати вдома значно більш повноцінні практичні заняття – від віртуального відвідування музею до лабораторного експерименту, і тут же здійснити перевірку власних знань, умінь та навичок. Домашнє завдання стає повноцінним, тривимірним, воно відрізняється від традиційного так само, як фотографія невисокої якості від об'ємного голографічного зображення [6].

З ЕОР змінюються і особливості отримання інформації. Одна справа – вивчати текстові описи об'єктів, процесів, явищ, зовсім інше – побачити їх та дослідити в інтерактивному режимі. Найбільш очевидні нові можливості при вивченні культури і мистецтва, уявлень про макро- і мікросвіти, багатьох інших об'єктів і процесів, які не вдається або в принципі неможливо спостерігати.

Стародавня китайська приказка говорить: «Розкажи мені, і я забуду, покажи мені, і я запам'ятаю, дай мені спробувати, і я навчуся». Ці чудові слова якнайкраще роз'яснюють нові можливості самостійної навчальної роботи.

**Висновки.** Підвищити результати навчання, сформувані ключові компетентності учнів з урахування вимог сьогодення можна лише за умови системного використання ЕОР через впровадження ІКТ у навчально-виховний процес, безперервне навчання та підвищення кваліфікації вчителів у галузі ІТ, оснащення навчальних закладів сучасною комп'ютерною і телекомунікаційною технікою, оснащення навчальних кабінетів відповідним програмним і методичним забезпеченням.

### Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Методологічні та методичні основи створення і використання електронних засобів навчального призначення / В. Ю. Биков, В. В. Лапінський // Комп'ютер у школі та сім'ї. – № 3. – 2012. – С. 3.

2. Гуржій А. М. Електронні освітні ресурси як основа сучасного навчального середовища загальноосвітніх навчальних закладів / А. М. Гуржій, В. В. Лапінський // Інформаційні технології в освіті : зб. наук. праць. – Херсон : ХДУ, 2013. – Вип. 15. – С. 30–37.

3. Литвинова С. Г. Критерії оцінювання локальних електронних освітніх ресурсів [Електронний ресурс] / С. Г. Литвинова // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – № 15. – Режим доступу : [http://ite.kspu.edu/webfm\\_send/473](http://ite.kspu.edu/webfm_send/473).

4. Осин А. Электронные образовательные ресурсы нового поколения: аналитическая записка [Электронный ресурс] / Александр Осин ; Институт

ЮНЕСКО по ИТ в образовании. – 2011. – Режим доступа : <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214693.pdf>.

5. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1060 / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12>.

6. Сайт школи, електронні освітні ресурси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://resursy.com/sajt-shkoli-elektronni-osvitni-resursi>. – Назва з екрана.

7. Кравцов Г. М. Про критерії оцінювання якості електронних навчальних ресурсів [Електронний ресурс] / Г. М. Кравцов. – 2010. – Режим доступу : [http://zavantag.com/tw\\_files2/urls\\_6/298/d-297134/7z-docs/5.pdf](http://zavantag.com/tw_files2/urls_6/298/d-297134/7z-docs/5.pdf).